

Справа “Чижов проти України” (Chizhov v. Ukraine)

У рішенні, ухваленому 17 травня 2005 року у справі “*Чижов проти України*”, Суд постановив, що:

- було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції;
- було порушено ст. 13 Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику загалом 2500 євро на компенсацію моральної шкоди та судових витрат.

Обставини справи

Заявник Сергій Васильович Чижов є громадянином України, народився 1962 року і проживає у м. Запоріжжя.

У січні 1999 року відповідний районний суд м. Запоріжжя постановив обвинувальний вирок у кримінальній справі щодо двох працівників міліції. Підсудних було визнано винними у заподіянні заявникові образи та тілесних ушкоджень. Також суд зобов’язав міський відділ внутрішніх справ сплатити заявнику 3709 грн. на відшкодування майнової та моральної шкоди.

1 квітня 1999 року стосовно зазначеного рішення було відкрито виконавче провадження.

У серпні 1999 року державне казначейство повідомило про відсутність коштів на рахунках установи-боржника. З огляду на це заявник не міг отримати присуджену йому компенсацію впродовж наступних чотирьох років. І лише 7 серпня 2003 відповідна сума були перерахована з державного бюджету на рахунок заявника.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що невиконання судового рішення на його користь упродовж тривалого строку було порушенням ч. 1 ст. 6 Конвенції. Також, посилаючись на ст. 13 Конвенції, він скаржився на відсутність у нього ефективного засобу правового захисту, який би уможливив на національному рівні ефективний розгляд його скарги щодо надмірної тривалості виконавчого провадження.

Суд нагадав, що ч. 1 ст. 6 Конвенції гарантує також і своєчасне (без неналежних зволікань) виконання остаточного рішення суду. Може бути виправдана лише така затримка, яка не порушить самої суті права, що захищається ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Стосовно цієї справи Суд вказав, що держава не повинна була позбавляти заявника упродовж тривалого строку можливості скористатися позитивними наслідками рішення на його користь.

Уряд пояснював, що невчасне виконання рішення мало місце через відсутність належних коштів у установи-боржника. У відповідь Суд вказав, що держава зобов’язана організувати систему виконання судових рішень таким чином, аби не траплялись невинуваті зволікання. Система повинна бути ефективною як на законодавчому рівні, так і на практиці.

Суд зазначив, що рішення у справі заявника залишалось невиконаним упродовж тривалого строку, а саме: протягом чотирьох років і п’яти місяців, зважаючи лише на дату його ухвалення. Остаточне виконання відбулося, власне, після того, як Уряд офіційно дізнався про те, що п. Чижов звернувся до Суду.

Зрештою Суд вказав, що невиконання рішення впродовж такого тривалого строку означає передусім те, що держава істотним чином позбавила ч. 1 ст. 6 Конвенції її корисного значення. Суд зауважив, що Уряд не спромігся навести належні пояснення такого зволікання. Відтак Суд постановив, що мало місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Оцінюючи скаргу заявника стосовно порушення ст. 13 Конвенції, Суд звернувся до висновків, викладених у своїх попередніх аналогічних рішеннях щодо України. Відтак Суд постановив, що у заявника не було ефективного внутрішньодержавного засобу захисту, який би уможливив отримання компенсації шкоди, яку було заподіяно п. Чижову затриманням виконання рішення на його користь.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПРН України М.Ю. Пришляк та П.М. Рабіновичем.